

הגאון הצדיק רבי אליהו אליעזר דסלר שליט"א "מלחמות אני עשיתי"

אלא כל הטענה מתחילתה איננה נכונה, כי המלחמות לא נעשו כלל על ידכם, כי המלחמות רק אני עשיתי, ואין זה שייך אליכם כלל.

וביתר ביאור, אנו מוצאים בפסוק במשלי (כא, א) "פְּלָגִי מִיָּם לִב מֶלֶךְ בֵּיד ד', עַל כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יִטְנוּ", והיינו שלב מלך הוא ביד ד', וכביכול אין בידם בחירה כלל. ומבאר רבינו יונה שם: "פלגי מים לב מלך ביד ד'. מפני שהרבים תלויין במלך, ונתן לו השם כח להמית ולהחיות להרע ולהיטיב, שומר השם את לבו שלא יטה רע לעשות גזרת השם ית', עַל כֵּן רָאוּי שֶׁתְּהִיָּה מוֹגֶמֶת פְּנֵי הַלְּבָבוֹת לִירֵאָה אֶת הַשֵּׁם, ולא ליראת חמת המלך. ומהשם יבקש רחמים ואֵלֵינוּ יִצְפֶּה ויִּשְׂא עֵינָיו, כי הוא המטה לב המלך לכל אשר יחפץ, כאשר יטה אדם פלגי מים לכל מקום שיצטרך להטותם".

נמצאנו למדים שהקב"ה רוצה כאן משהו, והקב"ה שעשה עושה ויעשה לכל המעשים, מעורר כעת את כלל ישראל על ידי מלחמה. ומעתה שומה עלינו להשים לנגד עינינו את דבריו הברורים של רבינו יונה "על כן ראוי שתהיה מגמת פני הלבבות ליראה את השם", וזאת על ידי ש"מהשם יבקש רחמים ואֵלֵינוּ יִצְפֶּה ויִּשְׂא עֵינָיו". על ידי ריבוי התורה והתפילה.

הקב"ה מעורר את הלבבות שייראו מלפניו. ועלינו להחיות בקרבנו שאין כוחנו אלא בפה, ואין לנו אלא לזעוק להקב"ה, ולא שום דבר אחר. הן עיני העולם כולו ראו את שוויי של 'הצבא המהולל' במזרח התיכון, על כל חילותיו וכישוריו. ואם ד' לא ישמור עיר אזי שוא שקד שומר, ואין בשמירתם כקליפת השום. וזאת חובתנו להחיות בקרבנו את המציאות הברורה שהכל ממנו יתברך, ואין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים.

וזאת עלינו לדעת כי שבירת הכוחי ועוצם ידי שנעשתה כאן, בודאי שאין עיקר המכוון כלפי אותם שגאוותם תביא אותם להעמיק בחטא. אלא מדברים אלינו, שמחפשים לחיות בדרכי האמת, וככל שנעמיק את ההכרה הפנימית באמת הפשוטה, נוסף להרגיש את התלות המוחלטת שלנו בהש"ת, ולשלול בשלילה מוחלטת את הטעות המושרשת כאילו יש ממש במעשיהם, כי אין לנו על מי להשען אלא וכו'.

בפרשתנו נמצא דברי קין להקב"ה לאחר שרצח את אחיו. קין פונה להקב"ה: "וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל ד' גְּדוֹל עֲוֹנִי

אנו נמצאים בתוך הי"ב יום שלאחר יום שמחת תורה, עליהם כתב בספר חמדת הימים, ז"ל: "מנהג חסידים הראשונים להתקדש עצמם ביותר ובקדושת מחשבה ודיבור ומעשה מיום שמחת תורה עד י"ב יום אחר החג, לעומת י"ב חדשי השנה. ונאספים אל בתיהם בקרב אלה י"ב הימים, ומחזירים על לימודן כל אחד לפי שיעורו. והוא סגולה נפלאה להיות לעושה אלה עזר מד' תמיד כל הימים, מראשית השנה ועד אחרית השנה וכל אשר יעשה יצליח, הן בתורה הן בחסידות והן בכל משא ומתן. וכן נהגתי, וכן נהגו כל החברים". את דבריו הוא מסיים: "ואשרי אנוש יעשה זאת לנהוג בקדושה יתירה בימים ההם, למשוך משך קדושת הימים הנוראים לכל חודשי השנה".

זמן מרומם זה נהפך בשנה זו אצל כלל ישראל בכלל, ואצל תושבי ארה"ק בפרט, למצב של מלחמה. ראשית צריך לדעת שמצב של מלחמה, זה ישירות מהקב"ה, ואם כן אין שום נפקא מינא מה הדרכים הטבעיות שאשמים וגרמו למאורעות. אך אין בזה שייכות לעצם הענין שעם ישראל בכל מקומות מושבותיהם נתונים בצרה ובסכנה גשמית.

ידועים דברי הגמרא בריש עבודה זרה, שאומות העולם מגיעים לעתיד לבוא לדין, ואומרים לפני הקב"ה: רבונו של עולם, הרבה גשרים גשרנו, הרבה כרכים כבשנו, הרבה מלחמות עשינו, וכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל כדי שיתעסקו בתורה וכו', ע"ש. וידוע ביאור מרן הגרי"ז שאין לחשוב שבעולם האמת באים אומות העולם ומשקרים בעזות מצח, אלא שבעולם האמת ניכר לעיני כל המציאות הברורה שכל העולם נפעל בשביל התורה, ומאחר שכן, הם באים בתביעה שבאמת למעשה כל מה שעשינו היה רק בשביל ישראל שיעסקו בתורה.

הגמרא שם מביאה את תשובות הקב"ה לכל אומה ואומה, שכל מה שעשיתם לצורך עצמכם עשיתם וכו', ע"ש בארוכה. אמנם גבי מלחמות, תשובת הקב"ה שונה משאר הדברים, שאומר להם: 'מלחמות אני עשיתי', שנאמר ה' איש מלחמה'. ולכאור' יש להתבונן למה הקב"ה לא עונה להם כמו על כרכים וגשרים, שעשיתם המלחמות לצורך עצמכם. ואשר מבואר כאן בתשובת הקב"ה, שלגבי גשרים כרכים וכו' מסכים איתם שהם אלו שעשו זאת, אלא שמטרתם היתה לצורך עצמם. אמנם לגבי מלחמות, הקב"ה עונה להם שלא רק שכוונתכם לא היתה נכונה,

חיטוטי שכבי בעיה"ק טבריה, שימש באותה העת מגיד שיעור בשיבה, ובאו לטעון בפניו שהרי הגרי"ז דרש לסגור את הגמרות וללכת להפגין. פנה רבי זבולון לבנו בכורו הגרי"ד סאלאווייצקי זצ"ל והשיב לו שמרן הגרי"ז מעולם לא ביטל שיעור, ושאל אותו: א"כ איך נסעו בשעתו בהוראתו לטבריה להפגין, השיב הגרי"ד בזה"ל: 'כמה בטלני איכא בשוקא', על אלו שיושבים ולומדים לא מדברים בכלל, כי זה פועל יותר מהכל.

(כמובן שבכל מקרה לגופו, ויש להיוועץ בגדולי ישראל). אך מרן הגרי"ז שלחם בכל עוז על קדשי ישראל, חידד וזעק שתורה זה העיקר, ולסלק את הטומאה אפשר רק על ידי ריבוי קדושה בעמלה של תורה, כי היא חיינו ואורך ימינו. וזו השמירה הגדולה ביותר שקיימת לכל הפגעים הרוחניים והגשמיים.

הדבר היחיד ששומר ומגן על עם ישראל, הוא לימוד התורה בתלמודי התורה ובישיבות הקד'. ומה נורא הוא ההתרשלות בזה. וכה איתא במדרש רבה (ריש איכה): 'תני רשב"י, אם ראית עיירות נתלשות ממקומן בארץ ישראל, דע שלא החזיקו בשכר סופרים (היינו לימוד עם תשב"ר), ובשכר משנים (היינו הישיבות), שנאמר: 'על מה אבדה הארץ, ויאמר ד' על עזבם את תורת'. וממשיך שם המדרש: רבי הוה משלח לר' אסי ולר' אמי דיפקון ויתקנון קרייתא דארעא דישראל (שיצאו ויתקנו את העיירות של ארץ ישראל), והוון עלין לקרייתא, ואמרין להון אייתו לן נטורי קרתא, (והם עלו וביקשו את שומרי העיר) והוון מייית להון ריש מטרטא וסנטרטא (ראש השומרים של העיר), והוון אמרין להון אלין נטורי קרתא? אלין חרובי קרתא! (ופירש מהר"ו: אם כל בטחונכם על שומרים אלו, בודאי תחרב העיר). אמרו להון, ומאן אינון נטורי קרתא? א"ל אלו סופרים ומשנים, שהם הוגים ומשנים ומשמרין את התורה ביום ובלילה, על שם שנאמר 'זהגית בו יומם ולילה'.

והן הן דברי הבעל הטורים (בריש הברים): "בארבעים אלף בישראל". לומר אם יהיה תלמיד חכם אחד בין ארבעים אלף, אין צריכים לא רומח ולא מגן, כי התלמיד חכם מגין עליהם מאויביהם.

ועל שנת הסכנה מצינו בדברי החסיד יעב"ץ על המשנה באבות (פ"א מ"ד) "המהלך בדרך יחידי והמפנה לבו לבטלה, הרי זה מתחייב בנפשו". וביאר הטעם שכה החמירה המשנה בדינו, מחמת שבזמן סכנה שמהלך יחידי בדרך, אינו מעורר עצמו ולבו לתורה ותפילה, משכך הרי הוא מתחייב בנפשו. וכידוע זעקתו של הקדוש רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד, שאחד שמפנה לבו לבטלה בשעת הסכנה, הרי בזה הוא ח"ו עובר כפשוטו על לאו של "לא תעמוד על דם רעך". והדברים נוראים עד מאד. והיא היא גודל חובתנו לעת הזאת.

מְנַשּׂא. הֵן גִּרְשֵׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵיךְ אֶסְתֵּר, וְהָיִיתִי נֶעַ וְנָד בְּאַרְץ, וְהָיָה כָּל מִצְאֵי יְהֻגְנִי". ולכאור' דברי קין צריכים הבנה, שלאחר שרצח את אחיו, הוא מגיע כביכול בטענות להקב"ה על כך שגורש מעל פני האדמה וגו', והיה כל מצאי יהרגני... והנה לכאור' אנחנו היינו אומרים, שכן עונשו של הרוצח הראשון בבריאה, ומה לו כי ילין...

אך לא כן תשובה הקב"ה לקין: "וַיֹּאמֶר לוֹ ד' לָכֵן כָּל הָרֶג קֵין שְׂבָעָתִים יָקָם, וַיִּשֶׂם ד' לָקֵין אוֹת לְבִלְתִּי הָכוֹת אוֹתוֹ כָּל מִצְאוֹ". ולכאור' הוא דבר שצריך ביאור, מהו ה'לכן' שהקב"ה נותן לקין כזו הבטחה ונותן לו אות במצחו וכו'. ומהו ה'אות' שהקב"ה נותן לו. והרי אחרי שקם על אחיו להורגו נפש, מדוע זכאי הוא לכזו שמירה?!

ומבאר האור החיים הקדוש: "טעם 'לכן', להיות שהכיר וידע שאם ד' לא ישמרנו, כל מוצאו יהרגנו. בשביל מצוה זו ריחם ד' עליו, ואמר כל הורג וגו', ורשם ד' אות בפניו כמשפטו, הנהוג בעושה מצוה, שנרשמת במצחו לטובה אות, והוא אומרו 'וישם ד' לקין אות', והוא על דרך מה שדרשו ז"ל בפסוק 'והיה הדם הזה לכם לאות', פירוש 'לאות' מצוה להם לשמירה".

והיינו שעצם ההכרה הפנימית האמתית במציאות הזו שלולא הקב"ה שומר, אין לו שום תקוה, זה לבדו 'אות' ומצוה שדי בכך להגן מפרענות.

למדנו שכל שנעמיק בקרבנו את התלות המעשית בהקב"ה, וננקה את פנימיות נפשנו מהצורה שבה הדברים נעשים בפועל בעולם הגשמי. אם על ידי שנתרחק ונתנזר מכל בדל חדשות ועדכוניים המכלים נפשו של שומעם, לזכור שתכלית הכל כדברי רבינו יונה שתהיה מגמת פני הלבבות (אך ורק) ליראה את השם, ונדע שלומדי התורה והמתפללים מקרב ליכם הם הם השומרים האמיתיים, יותר מכל המטוסים והטנקים, והם הם ה'כיפת ברזל' האמיתית.

כידוע כמה מסר רבינו מרן הגרי"ז מבריסק את נפשו, ופעל והפעיל למחות במחללי קברים למיניהם, ואף שלח להפגין ולמחות על כן בכל דרך. סיפר מחותני הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א, שבעת שסערה הארץ על